

Penetran Keratoplastide Ameliyat Sonrası Takip ve Komplikasyonlar

Atilla Bayer (*), Kemal Tuncer (**), M. Zeki Bayraktar (***)

ÖZET

Penetran keratoplasti (PK), genel ön yargının aksine ameliyattan çok ameliyat sonrası takip ve komplikasyonları ile hekim ve hastaları uğraştırmaktadır. Bu komplikasyonların büyük bir kısmı zamanında tanındığı takdirde tedavi edilebilmekte, aksi halde kalıcı bazı sorunlar ve greft yetmezliği oluşabilmektedir. Ameliyat sonrası 1. günden başlayarak olguların takibi, komplikasyonlar ve problemlerin çözümü konusunda göz hekimlerine büyük görev düşmektedir. Bu görev hastaların dikkatle izlenmesi yanında ameliyat öncesi dönemden başlanarak hasta eğitimini de kapsamalıdır. Ülkemizde hastalar sosyal ve maddi sebeplerle rutin kontrollerini aksatmakta ve çıkabilecek sorunlar konusunda ihmalkar davranmaktadırlar. Bunun yanısıra hekim başına düşen takip edilen hasta sayısı azlığı nedeniyle deneyim eksikliğinin az olması, sık karşılaşılmayan olguların takibinde ayrıntıların gözden kaçmasına ve geri dönülmez sonuçlara yol açabilmektedir. Bu makalede, söz konusu komplikasyonların zamanında tanınıp tedavi edilebilmesi için PK hastalarının takibi, eğitimi, ameliyat sonrası komplikasyonlar, cerrahiye bağlı astigmatizma ve greft reddinin tanı ve tedavileri konularında toplu halde bilgi verilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Penetran keratoplasti, allogreft reddi, post-keratoplasti astigmatizması

SUMMARY

Postoperative Follow up and Complications After Penetrating Keratoplasty

In contrast to the common belief, postoperative follow up and complications of penetrating keratoplasty (PK) are more complicated for both the surgeon and the patient than the surgery itself. Management of most of these complications is possible if diagnosed at an appropriate time. For the cases which are not diagnosed on time however, permanent problems and graft failure are very common. Ophthalmologists have much to do for the follow up of these cases, and management of complications. Some of these tasks are about the critical subjects of follow up while others are about the education of the patients. In developing countries, patients usually hinder the controls till they have problems and they usually neglect their complaints. In addition, due to less amount of tissue donation, the number of follow up patients per ophthalmologist are lesser in developing countries. As a result, some uncommon complications may be skipped and irreversible graft failure and other serious problems may be seen. In this article, we proposed to emphasize the standpoints of patient follow up, diagnosis and management of postoperative complications. We also mentioned about surgically induced astigmatism and graft rejection.

Key Words: Penetrating keratoplasty, allograft rejection, post-keratoplasty astigmatism.

(*) . Yrd. Doç. Dr., GATF Göz AD.

(**) Prof. Dr., GATF Göz AD.

(***) Prof. Dr., GATF Göz AD. Bşk.

Mecmuaya Geliş Tarihi: 20.12.2000

Düzeltilmeden Geliş Tarihi: 02.08.2001

Kabul Tarihi: 19.02.2003